Strängnäs är en av Sveriges viktigaste historiska platser. Staden blev biskopssäte på 1100-talet och fick stadsprivilegier 1315. Många viktiga händelser har utspelats här

1434 Engelbrekt leder upproret mot Erik av Pommern. Han var en antidansk hjälte som enade landet. Engelbrekt mördadas 1436

Biskop Tomas frihetssång.
(Första versen)
Frihet är det ädlaste ting
Som sökas må all verlden kring.
Den frihet väl kan bära.
Vill du dig sjelfvan vara huld,
Du älske frihet mer än guld,
Ty frihet följer ära.

Engelbrekt

1439 Strängnäsbiskopen Thomas Simonsson skriver "Frihetsvisan" som han tillägnar Engelbrekt

Han har gett namn till Thomasgymnasiet

1457 **Slaget vid Strängnäs.** Ärkebiskopen Jöns Bengtsson leder upproret mot Karl Knutsson. Kungen förlorar slaget. Unionen återuppstår. Kristian I blir kung även i Sverige

Sten Sture den äldre är riddare och riksföreståndare. Han dör 1503 och begravs i Storkyrkan, under St Göran och draken, som förevigar hans seger i slaget vid Brunkeberg. Hans kista flyttas till klostret Pax Mariae och när klostret rivs till Kärnbo kyrka – idag en ruin.

Nu finns kistan i Strängnäs domkyrka

Strängnäs domkyrka *före 1501*

1479 – 1501 Biskop Kort Rogge fortsätter byggandet av domkyrkan, donerar det vackra altarskåpet och bygger Roggeborgen

1518 **Slaget vid Brännkyrka.** Svenskarna segrar under ledning av Sten Sture den yngre. Gustav tas som gisslan av kung Kristian II och blir fånge i Danmark

1520 **Stockholms blodbad.** Strängnäsbiskopen Mattias Gregersson är först att bli avrättad då han också är Sveriges kansler. Prästen Olaus Petri från Strängnäs nedtecknar med förfäran händelsen

1523 Gustav Eriksson väljs till svensk kung i Strängnäs 6 juni

1541 Laurentius Andreæ och Olaus Petri översätter hela bibeln till svenska

1542 – 43 **Dackefejden** – det sista stora upproret mot Gustav Vasa

1560 Gustav Vasa avlider. Sonen Erik ärver kungatiteln

1562 Gustavs son Johan gifter sig med Katarina Jagellonica. De får sonen Sigismund och döttrarna Anna och Isabella

1563 – 70 **Nordiska sjuårskriget** mot Danmark och Lübeck

Sigismund

1568 Erik gifter sig med sin "frilla" Karin Månsdotter. Han fängslas på hösten och avsätts året efter. Erik XIV dör 1577

Johan III

1569 Johan III kröns, sedan riksdagen redan året innan, erkänt honom som kung

1587 Sigismund väljs till kung av Polen och storfurste av Litauen

Han dör 1632

1592 Johan III dör och efterträds av sonen Sigismund

1594 Gustav Vasas son Karl gifter sig med Kristina av Holstein-Gottorp, tidigare förlovad med Sigismund

Karl IX

1599 Karl tar makten efter att ha besegrat Sigismund i slaget vid Stångebro

1604 Karl utses till kung Karl IX

1611 Karl IX dör och begravs i Strängnäs domkyrka

Sonen Gustav blir kung Gustav II Adolf – 16 år gammal

1622 Strängnäs Tryckeri etableras

1624 Sveriges första tidning "Hermes Gothicus" ges ut av biskop Laurentius Paulinus Gotus

1620 Gustav II Adolf gifter sig med Maria Eleonora av Brandenburg

1626 Dottern Kristina föds

Gustav II Adolf instiftar landets **andra gymnasium** Thomas gymnasiet i Strängnäs

1632 Gustav II Adolf stupar i Lützen 6 november

Axel Oxenstierna, rikskansler sedan 1612, blir i praktiken regent då Kristina är 6 år och omyndig

Axel Oxenstierna

1644 Kristina tillträder som drottning

1654 Kristina abdikerar 6 juni, flyttar till Rom och konverterar till katolicismen

30 åriga kriget. Gustav II Adolf går in i Tyskland 1630 och ansluter till det krig som härjade där sedan 1618. Hans mål är bl a att skapa ett sverigevänligt område i norra Tyskland, som då består av ett flertal furstedömen.

Efter Gustav II Adolfs död fortsätter Sverige delta i kriget och medverkar till att Westfaliska freden sluts 1648. Strängnässonen Johan Adler Salvius företräder Sverige i de lyckosamma förhandlingarna.

Karl X Gustav

Karl XI

1689 Kristina dör 19 april och begravs i Peterskyrkan, Vatikanstaten

1700 **Kalabaliken i Strängnäs.** Stort slagsmål mellan djäknar (gymnasister) och karoliner på väg till kriget i Ryssland

Olyckstid. Början av 1700-talet blev svår

1709 **Missväxt**

1710-11 **Pest** Under sex månader dör en tredjedel av befolkningen för att de inte följde restriktionerna

1713 **Hagelstormar** Tar all skörd. I rådsprotokoll: *"Fattigdomen är här större än den kan beskrifvas"*

1712 Strängnäs första läkare, fältskären Bruno

1450 | 1500 | 1550 | 1600 | 1650 | 1700

REGENTER
Erik av Pommern | 1441 Kristoffer av Bayern | 1448 Karl Knutsson | 1457 Kristian I | 1464-65 1467 Karl Knutsson | 1470-97 och 1501-03 Sten Sture d. ä. | 1497 Johan II | 1504 Svante Nilsson Sture | 1497 Sten Sture d. y. | 1520 Kristian | 1521 Gustav Vasa (riksföreståndare) 1523 Gustav Vasa (regent) | 1560 Erik XIV | 1568 Johan III | 1592 Sigismund | 1599 Hertig Karl 1604 Karl IX | 1611 Gustav II Adolf | 1632 Kristina | 1654 Karl X Gustav | 1660 Karl XI | 1697 Karl XII | 1719 Ulrika Eleonora

BISKOPAR I STRÄNGNÄS
1429 Thomas Simonsson | 1443 Ericus Birgeri | 1449 Siggo Ulphonis | 1463 Johannes Magni | 1479 Kort Rogge | 1501 Mattias Gregersson | 1520 Jens Andersen Beldenak | 1522 Magnus Sommar | 1557 Ericus Nicolai Swart | 1563 Nicolaus Olai Helsingus | 1586 Petrus Jonæ Helsingus | 1608 Peter Köningsson (Petrus Kenicius) | 1609 Laurentius Paulinus Gothus | 1637 Laurentius Olai Wallius | 1638 Jacobus Johannis Zebrozynthius | 1643 Johannes Matthiæ Gothus | 1664 Erik Gabrielsson Emporagrius | 1674 Carolus Lithman | 1687 Erik Benzelius d.ä. | 1701 Johannes Bilberg | 1717–1728 Daniel Norlindh